

EKSAMENSOPPGAVE

Eksamen i : NAB1001
Dato : 12.03.2004
Tid : Kl. 10.15 – 12.00
Sted : Undervisningsrom 1
Tillatte hjelpemidler : Ingen

Oppgavesettet er på 5 sider inkl. forside

Kontaktperson: Sigurd Rysstad

EKSAMENSOPPGAVER - NAB1001. Mars 2004

Kandidatnr. _____

Antall ark levert på Del II: _____

DEL I: ØKONOMI

(Hver av oppgavene (1)-(16) teller 4 poeng. Del I teller til sammen 64% av total karakter)

Ett av alternativene er korrekt, de andre gale

- (1) Konsumentens optimale kombinasjon av to forbruks-goder er når:
 - (a) Grensenytten av hvert gode er null, dvs. når økt forbruk ikke lenger gir økt nytte
 - (b) Når han tilpasser seg i det punktet på budsjettlinja som gir høyest nytte
 - (c) Når han tilpasser seg i det punktet på ei indifferenskurve som gir høyest nytte
 - (d) Når han tilpasser seg i skjæringspunktet mellom ei indifferenskurve og ei budsjettlinje
 - (e) Ingen av alternativene (a)-(d) er korrekte
- (2) En konsument's etterspørselskurve etter et gode
 - (a) Er en kurve som viser hvordan prisen på godet endres ved økende inntekt
 - (b) Er en kurve som viser hvor mange enheter konsumenten etterspør ved ulike inntektsnivå
 - (c) Er en kurve som viser hvor mange enheter konsumenten etterspør av ett gode som en funksjon av etterspørselen etter andre goder
 - (d) Ingen av alternativene (a)-(c) er korrekte
- (3) Vi har to goder; X og Y. Når etterspørselen etter X øker når prisen på gode Y faller så MÅ:
 - (a) X og Y være normale goder
 - (b) X og Y være komplementære goder
 - (c) X og Y være mindreverdige goder
 - (d) X og Y være substitutter
 - (e) Ingen av alternativene (a)-(d) er korrekte
- (4) Når etterspørselen etter X faller når inntekta øker så MÅ:
 - (a) X være et normalt gode (superior good)
 - (b) X være et komplementært gode
 - (c) X være mindreverdige goder
 - (d) X ha mange nære substitutter
 - (e) Ingen av alternativene (a)-(d) er korrekte
- (5) Etterspørselskurva til gode X viser

- (a) Konsumentens marginalkostnader
 - (b) Hvor mange enheter konsumenten er villig til å gi bort av gode X for å få en enhet av gode Y
 - (c) Den marginale betalingsviljen for gode X
 - (d) Ingen av alternativene over er korrekt
- (6) Ta utgangspunkt i et vann som har et fiskebestand. Anta at alle innbyggerne i den kommunen hvor fiskevannet ligger har rett til å fiske i dette vannet. Hvilket alternativ er riktig?
- (a) Siden det er rivalisering i forbruk og det ikke lar seg gjøre å ekskludere noen fra bruken av dette godet har vi å gjøre med et privat gode.
 - (b) Siden det ikke er rivalisering i forbruk og det ikke lar seg gjøre å ekskludere noen fra bruken av dette godet har vi å gjøre med et kollektivt gode.
 - (c) Siden det ikke er rivalisering i forbruk og det lar seg gjøre å ekskludere andre fra å bruke dette godet har vi å gjøre med en felles-ressurs ("common pool resource").
 - (d) Ingen av alternativene over er korrekt
- (7) En vesentlig del av passasjerene reiser med hurtigruta pga de opplevelsene de får med seg på turen. De to hurtigruteselskapene produserer derfor
- (a) Kollektive goder fordi passasjerene får med seg opplevelser på kjøpet
 - (b) Private goder fordi hurtigruteselskapet har begrenset kapasitet og det lar seg gjøre å hindre gratisspassasjer-problemet
 - © Private goder for de som kun benytter hurtigruta for å bli fraktet fra sted til sted og kollektive goder for de som primært reiser med hurtigruta pga de opplevelsene man kan få
 - (d) Ingen av alternativene over er korrekt
- (8) Ta utgangspunkt i et marked for eksempel poteter som har en fallende etterspørselskurve og en stigende tilbudskurve. Anta at det utvikles en ny potetsort som ikke skiller seg fra de øvrige på andre måter enn at produsentene får større avlinger pr dekar. Anta at i løpet av kort tid tar alle produsentene i markedet i bruk den nye teknologien (potetsorten).
- (a) Siden potetprodusentene må betale for de nye settepotetene fører den nye teknologien ikke til noe skift i tilbudskurven
 - (b) Siden den nye teknologien innebærer høyere avlinger pr dekar vil tilbudskurva få et skift oppover
 - (c) Tilbudskurva får et skift oppover og samtidig vil etterspørselen etter poteter øke (etterspørselskurva får et skift utover)
 - (d) Ingen av alternativene over er korrekt
- (9) Når man i økonomisk teori skal utlede en konsuments kostnadsfunksjon må
- (a) Alle innsatsfaktorer prises i henhold til hva det har kostet å anskaffe innsatsfaktorene
 - (b) Alle innsatsfaktorene skal prises i henhold til den avkastning de ville gitt i deres beste alternative anvendelse
 - (c) Alle innsatsfaktorer prises i henhold til historisk-kost prinsippet
 - (d) Ingen av alternativene over er korrekt

- (10) Ta utgangspunkt i et marked for for eksempel poteter som har en fallende etterspørselskurve og en stigende tilbudskurve. Anta at dette markedet er administrert av myndighetene, dvs at de har fastsatt hvilken pris produsentene skal få for potetene og hva butikk-kjedene må betale for potetene. Anta at denne prisen i utgangspunktet ligger over likevektsprisen. Anta videre at produsentenes grensekostnader (marginalkostnader) faller alternativkostnaden for arbeidskraft og areal blir lavere (pga generelt fårligere lønnsomhet i alternative anvendelsesområder for jordbruksareal og arbeidskraft.
- (a) Dette vil føre til at avstanden mellom likevektsløsningen og den administrerte prisen blir mindre
 - (b) Dette vil føre til at avstandene mellom likevektsløsningen og den administrerte prisen blir større
 - (c) Dette vil ikke føre til endringer verken i produsert mengde eller pris siden markedet er regulert av myndighetene
 - (d) Dette vil føre til at etterspørselen etter poteter øker siden det nå blir billigere å produsere poteter
 - (e) Ingen av alternativene over er korrekt
- (11) Arealet under produsentens grensekostnadskurve viser:
- (a) Produsentens totale inntekter
 - (b) Produsentens variable inntekter
 - (c) Produsentens (variable) kostnader
 - (d) Produsentens profitt
 - (e) Ingen av alternativene under
- (12) Marginalkostnadskurva til en produsent får et skift nedover når
- (a) Prisen på en innsatsfaktor øker
 - (b) Produsenten blir pålagt en avgift
 - (c) Produsenten benytter seg av ny og forbedret teknologi
 - (d) Produsenten reduserer produksjonen
 - (e) Ingen av alternativene over er korrekt
- (13) Ta utgangspunkt i konsumentene marginale betalingsvilje for en tur med hurtigruta. Anta at denne betalingsviljen blant annet påvirkes av komforten under reis (standarder på lugarer, kvaliteten på maten), den storslåtte naturen de får oppleve, lokalsamfunn langs kysten, forekomsten av beitende husdyr etc. I såfall:
- (a) Det er eksterne kostnader ved produksjon av hurtigrute-produktet
 - (b) Konsumentene betaler både for et privat og et kollektivt gode, og men hurtigruteselskapet dekker kun kostnadene ved produksjonen av det kollektive godet
 - (c) Konsumentenes betaler både for et privat og et kollektivt gode, men hurtigruteselskapet dekker kun kostnadene ved produksjonen av det private godet
 - (d) Ingen av alternativene over
- (14) Dersom det er eksterne kostnader ved en produksjon (eks. forurensning) så kan myndighetene sørge for at markedet gir en effektiv ressursbruk ved å:
- (a) subsidiere produksjonen tilsvarende den eksterne kostnaden
 - (b) legge en avgift tilsvarende den eksterne kostnaden
 - (c) forby all bruk av forurensende innsatsfaktorer slik at all forurensning opphører
 - (d) Ingen av alternativene over

(15) og (16): MARKEDSLIKEVEKTER

Tegn en figur med en stigende tilbudskurve (som starter et lite stykke oppe på prisaksen) og en fallende etterspørselskurve. Der de to kurvens skjærer hverandre (likevekten) stipler du ei horisontal linje til prisaksen og ei vertikal linje til mengdeaksen. Merk startpunktet på etterspørselskurva med bokstaven a, merk punktet hvor de to kurvene krysser hverandre med bokstaven b. Merk så punktet hvor tilbudskurva starter med bokstaven c. Merk punktet som markerer likevektsprisen med bokstaven d og likevektskvantum (horisontal akse) med bokstaven e. Merk punktet origo (der aksene møtes) med bokstaven o.

(15) Følgende alternativ er korrekt, de andre er ikke korrekte:

- (a) Produsentenes overskudd er arealet odbe minus arealet abd
- (b) Produsentenes kostnader er arealet dbc
- (c) Produsentenes salgsinntekter er arealet dbc
- (d) Ingen av alternativene over er korrekt

(16) Følgende alternativ er korrekt, de andre er ikke korrekte:

- (a) Det samfunnsøkonomiske overskudd er arealet abc
- (b) Det samfunnsøkonomiske overskudd er arealet dbc
- (c) Det samfunnsøkonomiske overskudd er arealet abd
- (d) Ingen av alternativene over er korrekt

DEL II: STRATEGI

(Del II teller til sammen 36% av total karakteren)

Ta utgangspunktet i den hypotetiske bedriften dere arbeidet med i gruppeoppgaven.

(a) Utarbeid en SWOT-analyse for denne bedriften. (Det er ikke noe poeng å "kopiere" den analysen dere utarbeidet i gruppeoppgaven, men det er heller ikke forbudt å ta med de deler av analysen som du nå i ettertid er godt fornøyd med)

(b) Utarbeid Visjon, Forretningside og Mål for denne hypotetiske bedriften

© Formuler noen strategier som du mener kan bidra til å realisere bedriftens mål

Husk å skriv kandidatnummer på alle ark som du leverer.

Lykke til!

Sigurd Rysstad